

**ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY ZA 2018 ROK NA TERENIE GMINY OLSZANKA**

Stosownie do art. 179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. poz. 998, 1076, 1544) *w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.*

Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- 8) przekazywanie do Biura Informacji Gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8. *(Za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną odpłatność w wysokości: przyznanych świadczeń oraz dodatków, średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej i środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego a jeśli przestają płacić to mamy obowiązek poinformować BIG)*

- I. Do realizacji tych zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszance.

Rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesienia świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem, zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Powyższe zadania wykonywane były przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszance w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Olszanka na lata 2016 – 2018. Program powyższy zakładał następujące cele szczegółowe:

- a) diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych,
- b) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia,
- d) zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących,
- e) dążenie do reintegracji rodzin,
- f) podejmowanie działań profilaktycznych.

Powyższe cele szczegółowe realizowane były w 2018 roku następująco:

a) diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych przeprowadzana jest poprzez:

- wywiad środowiskowy w rodzinie,
- pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci,

- ocenę sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym oraz konsultacjach ze specjalistami, pedagogami, psychologiem w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalnych rodziny.

b) zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny odbywa się poprzez:

- objęcie uczniów szkół podstawowych, gimnazjum, szkół ponadgimnazjalnych dożywianiem, pomocą materialną w formie stypendium, wyprawką szkolną,
- monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnych dzieci poprzez kontakt z placówkami służby zdrowia,
- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej.

c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia odbywa się poprzez:

- umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny,
- dostęp do konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, radcy prawnego, konsultanta ds. uzależnień. Wszyscy ci specjaliści są zatrudnieni w brzeskim Punkcie Pomocy Kryzysowej i na mocy zawartego porozumienia pomiędzy miastem Brzeg a Gminą Olszanka służą bezpłatnymi konsultacjami dla mieszkańców gminy Olszanka. W roku 2018 Gminy Olszanka w ramach partycypacji w kosztach działania tego punktu wniosła opłatę w kwocie **9.460,00 zł**. Punkt Pomocy Kryzysowej w 2018 roku przyjął łącznie 58 osób z terenu naszej gminy.

d) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji odbywa się poprzez:

- podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin poprzez udział w szkoleniach oraz doszkalcenie poprzez zakup specjalistycznych publikacji,
- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników naszego ośrodka,
- motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji,
- zamieszczenie na stronie internetowej GOPS informacji o zakresie i formach wsparcia dla rodzin będących w kryzysie.

e) dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w prawidłowym funkcjonowaniu.

II. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszance w 2018 roku zatrudniał asystenta rodziny w zadaniowym czasie pracy w wymiarze 1/3 etatu. Zatrudnienie zostało dofinansowane ze środków budżetu wojewody i Funduszu Pracy w kwocie 6.802,00 zł.

Wsparciem asystenta rodziny w roku 2018 na terenie gminy Olszanka objętych zostało 7 rodzin, w których były 22 dzieci.

W funkcjonowaniu wymienionych rodzin, zaobserwować można było przynajmniej jedną, a często kilka z poniżej wymienionych dysfunkcji:

- niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców bądź opiekunów;
- uzależnienia i współuzależnienia w rodzinie;
- bezrobocie w rodzinie;
- niska świadomość rodziny o roli podmiotów udzielających pomocy;
- przemoc w rodzinie;
- bezradność w sprawach opiekuńczych

Do głównych zadań asystenta rodziny należało:

- Zwiększenia wydolności opiekuńczo – wychowawczej rodziców lub opiekunów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej;
- analizowanie sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie – tworzenie planu pracy z rodziną;
- wspieranie rodzin przeżywających trudności;
- współpraca z instytucjami wdrożonymi w życie danej rodziny;
- organizowanie wypoczynku dla dzieci;
- prowadzenie konsultacji ze specjalistami;
- wskazanie rodzinie i pomoc w nawiązaniu kontaktów z instytucjami działającymi na rzecz rodziny;

- prowadzenie rozmów z poszczególnymi członkami rodziny oraz z całą rodziną.

Do zadań realizowanych w ramach w/w programu należało:

- organizowanie pomocy niepełnosprawnym członkom rodzin poprzez poradnictwo, pomoc w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, pomoc materialna oraz pracę socjalną,
- mobilizowanie oraz nadzorowanie rodziców dzieci z niepełnosprawnością do regularnej oraz ciągłej współpracy z poradniami specjalistycznymi.
- *Ograniczenia sytuacji kryzysowych w rodzinach powstających w wyniku występujących uzależnień i współuzależnień:*
 - motywowanie do podjęcia działań celem zmiany swojej sytuacji życiowej;
 - motywowanie do podjęcia leczenia;
 - motywowanie rodzin do skorzystania z poradnictwa specjalistycznego;
 - współpraca z Punktem Pomocy Kryzysowej w Brzegu;
 - udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie,
 - współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brzegu,
 - współpraca z jednostkami policji,
 - współpraca z Sądem Rejonowym w Brzegu,
 - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Brzegu,
 - współpraca z kuratorami sądowymi,
 - współpraca z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Brzegu,
 - współpraca z placówkami szkolnymi z terenu gminy,
 - współpraca z placówkami opieki zdrowotnej,
 - współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brzegu,
 - współpraca z innymi ośrodkami pomocy społecznej.

III. Przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez

zaktywizowanie zawodowe członków rodziny pozostających poza rynkiem pracy:

- wskazanie pozytywnych cech wynikających z aktywnego poszukiwania pracy;
- uwrażliwienie na potrzebę bycia w gotowości do pracy poprzez zarejestrowanie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Brzegu – możliwość podjęcia stażu, , skorzystania ze specjalistycznych szkoleń zawodowych.

IV. Zwiększenie bezpieczeństwa rodziny poprzez przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

- praca w Zespole Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie;
- zapewnienie pomocy specjalistów – psychologa, socjoterapeuty,
- ścisła współpraca z jednostką policji w Lewinie Brzeskim.

V. *Realizacja zadań wynikających z przyjętego Programu pozwoliła na:*

1. Wzmocnienie więzi rodzinnych w rodzinach mających problemy wychowawcze.
2. Zachowanie i utrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych.
3. Współpracę z podmiotami z szeroko rozumianej sfery pomocy społecznej.
4. Poprawę funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

VI. *Finansowanie programu:*

Na realizację zadania w 2018r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszance wydatkował środki finansowe w kwocie 19.070,41 zł. z czego kwota 4.882 zł pochodziła z dofinansowanie z budżetu Wojewody i 1.920 zł. z Funduszu Pracy.

W związku z umieszczeniem 2 dzieci w rodzinach zastępczych GOPS poniósł koszty ich pobytu na łączną kwotę – 7.215,35 zł. Kwota ta została wydatkowana ze środków własnych ośrodka.

VII. **Wnioski końcowe**

Indywidualna praca z rodziną pozwala zaobserwować wzrost poziomu motywacji klientów do podjęcia działań. Poprzez komplementowanie i ujawnianie zasobów u klientów nastąpił wzrost poczucia ich własnej wartości oraz skuteczności. Uświadomili sobie istnienie własnych umiejętności, możliwości i innych zasobów. Odkryli rozwiązania, które już kiedyś się sprawdziły co zachęca ich do dalszych działań i daje im nadzieję, że poradzą sobie w przyszłości z innymi trudnościami. Ponadto mają poczucie, że są traktowani podmiotowo i jest szanowana ich godność. Mają możliwość uczestnictwa w procesie pomocowym,

współdecydowania i współodpowiedzialności. Rodzina mimo zmian zachowuje tożsamość i niepowtarzalność, odzyskuje częściową kontrolę nad własnym życiem i osiąga samodzielność w pokonywaniu trudności życiowych. Zauważalne stało się w nich zmniejszenie poczucia osamotnienia i bezsilności, zwiększenie koncentracji na przyszłości i odzyskiwanie poczucia wpływu na nią.

Niezbędnym elementem dla procesu standaryzacji usług w postaci asystenta rodziny jest dbałość o rozwój i proces kształcenia służb pomocowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, konferencjach jak też wymiana doświadczeń środowiska.

.....

Kierownik
Gminnego Centrum Pomocy Społecznej
w Olaszynie
mgr Zbigniew Dzięgielewski

